

Natuurtoets Heiligeboom Moergestel

Toetsing Wet natuurbescherming
en NNB

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0479561.100
definitief revisie 00
1 juni 2023

Natuurtoets Heiligeboom Moergestel

Toetsing Wet natuurbescherming en NNB

projectnummer 0479561.100
definitief revisie 00
1 juni 2023

Auteurs

A.L.G. van der Linden

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling B.V.
Kronehoefstraat 72
5622 AC Eindhoven

Gecontroleerd

J.M. Kooijman

datum	beschrijving	vrijgave
1 juni 2023	definitief	

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	6
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	6
2.2	Effectbepaling voornemen	8
2.3	Soortbescherming	9
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	9
2.3.2	Vogels	9
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	15
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	17
2.3.5	Amfibieën	20
2.3.6	Insecten	21
2.3.7	Zaadplanten, varens en bladmosse	22
2.3.8	Zorgplicht	22
2.3.9	Invasieve soorten	22
2.4	Natura 2000	23
2.5	Natuurnetwerk Brabant (NNB)	25
2.6	Overig provinciaal beleid	27
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	27
3.	Conclusie & advies	28
3.1	Soortbescherming	28
3.1.1	Zorgplicht	30
3.1.2	Invasieve soorten	30
3.2	Gebiedsbescherming	30
3.2.1	Natura 2000	30
3.2.2	Natuurnetwerk Brabant (NNB)	31
3.2.3	Overig provinciaal beleid	31
3.3	Beschermde houtopstanden Wnb	31
	Literatuurlijst	32
	Bijlage 1 Wettelijk kader	34
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	43

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

BPD Ontwikkeling B.V. is voornemens om de woonwijk Heiligeboom te realiseren. Het plangebied ligt ten oosten van de woonwijk Oostelvoortjes, ten westen van de Heiligenboom en ten noorden van de Oirschotseweg te Moergestel (gemeente Oisterwijk, Provincie Noord-Brabant). De ligging van het plangebied is weergegeven in de figuren 1.1 en 1.2.

Het huidige planvoornemen bestaat onder andere uit woningen, wegen, parkeerplaatsen en groenstructuren. Het voornemen staat nog niet vast, maar wordt te zijner tijd toegevoegd aan het bestemmingsplan.

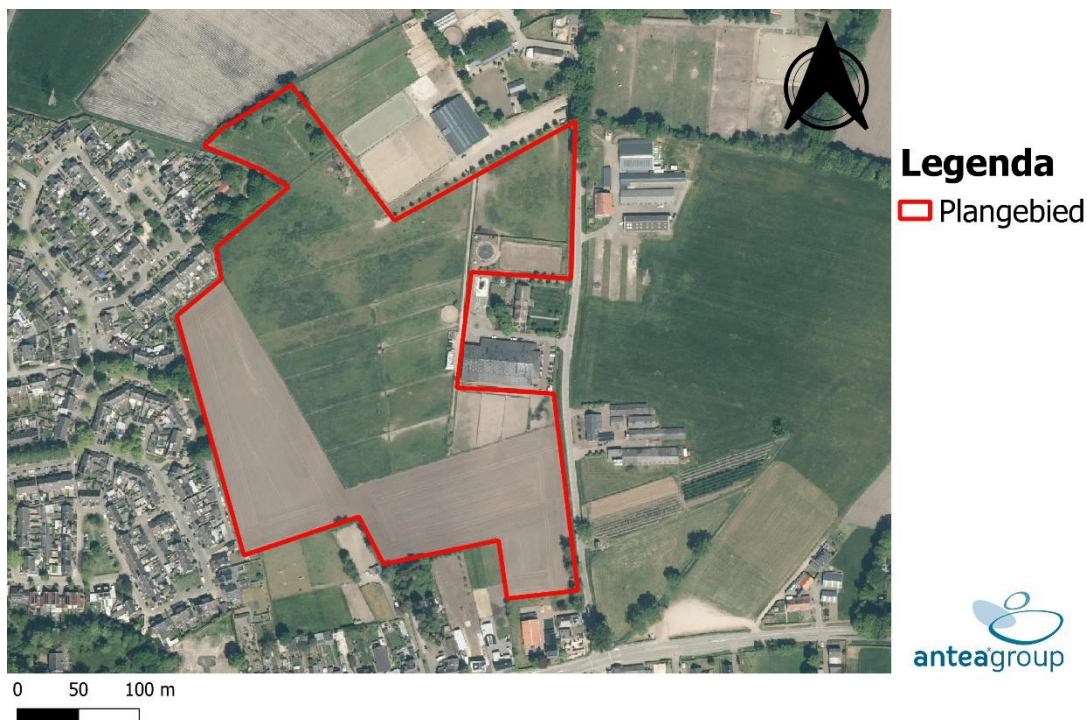
Bij het voornemen worden geen bomen gekapt of watergangen gedempt. Onbekend is wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd en hoe lang deze zullen duren.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Kansen voor het verbeteren van natuurwaarden zijn reeds benoemd in een andere rapportage¹.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: QGIS-PDOK, 2023.

¹ Antea Group, 2022. Oostelvoortjes II. Verkenning flora en fauna; risico's en kansen.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: QGIS-PDOK, 2023.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. De kansen voor natuur zijn in een reeds opgeleverd rapport beschreven (Antea Group, 2022).
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten en aanwezige invasieve soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Noord-Brabant en beschermde houtopstanden.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 12 augustus 2022 is een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 27 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Daarnaast is op 14 maart 2023 een aanvullend terreinbezoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren gedeeltelijk bewolkt, droog, met een temperatuur van circa 5 °C. Bij het terreinbezoek is de locatie Heiligenboom 1 bezocht. Daarnaast zijn alle bomen in en nabij het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten en boomholtes.

Bezoek 12 augustus 2022

Het plangebied betreft agrarisch landschap met weilanden waar paarden grazen en een akker waar aardappels op geteeld werden ten tijde van het veldbezoek. Het gebied wordt omkaderd door kavelsloten, welke droog stonden ten tijde van het veldbezoek. Langs de akkerranden en sloten is (ruige) (oever)vegetatie aanwezig met onder andere soorten als vogelwikke, haagwinde, brandnetel, duizendblad, jacobskruiskruid en riet. Tevens zijn er delen met (braam)struweel en aan de noordzijde is een lage bomenrij met knotwilgen aanwezig. Het deel aan de noordzijde betreft een grasveld met een speelplaats in de vorm van twee voetbalgoals en een omheind hondenlosloopveld. Aan de noordzijde van dit deel groeit een bosschage met diverse loofbomen en dicht struweel, voornamelijk bestaand uit braam. Er ligt tevens een sloot met ruige oevervegetatie met diverse plantensoorten rondom het bosschage, welke ten tijde van het veldbezoek droog stond. Figuur 2.1 geeft een impressie van het plangebied.

In de omgeving van het plangebied bevindt zich een woonwijk aan de westzijde. Dit betreft een woonwijk met voornamelijk rijtjeshuizen met voor- en achtertuinen die deels verhard zijn en deels groen ingericht zijn. In de woonwijk zijn enkele delen met openbaar groen in de vorm van grasvelden met bomen en/of hagen aanwezig. Aan de noord-, oost- en westzijden ligt agrarisch gebied met boerenerven en woonerven. Enkele woonerven ten zuiden van het plangebied aan de Oirschotseweg hebben een groen karakter.

De weide ten oosten van het plangebied aan de andere zijde van de Heiligenboom lijkt in beheer te zijn als natuurgebied (mogelijk natte natuur / weidevogelgebied). Iets verder richting het oosten ligt het Allemansven. Op grotere afstand ten noorden van het plangebied ligt bosgebied de Oisterwijkse Bossen en Vennen (vanaf circa 500 m afstand) en de Kampinase Heide ten noordoosten (vanaf circa 3 km afstand).

Bezoek 14 maart 2023

De locatie Heiligenboom 1 betreft een paardenhouderij. Het terrein bestaat uit een paardenstal inclusief binnenbak aan de zuidzijde, een woning en gebouw in aanbouw centraal op het terrein en een buitenbak en stapmolen aan de noordzijde van het terrein. Het kavel wordt omringd door weides voor de paarden.

De stal heeft bakstenen muren en de daken aan de noord en zuidzijde zijn bedekt met dakpanplaten. Het dak boven de binnenbak bestaat uit golfplaten. Het woonhuis heeft bakstenen muren en een rieten dak. Er zijn meerdere bomen op het terrein aanwezig en het terrein is in zijn geheel omringd door een beukhaag.

Bij dit bezoek bestond het plangebied uit grasland en was er een kleine laag water aanwezig in de watergangen rondom het plangebied. In figuur 2.2 is een impressie gegeven van Heiligenboom 1.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

Figuur 2.2. Impressie van Heiligenboom 1.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- Mogelijk wordt bebouwing (bij Heiligenboom 1) gesloopt;
- Er worden fietspaden/wegen aangelegd;
- Er wordt (tijdelijke) verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop in het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde reptielen, beschermde vissen en beschermde kreeftachtigen en weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Ooievaar	3
Ransuil	4
Sperwer	4
Steenuil	1

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals buizerd en ransuil), gebouwbroedende soorten (zoals huismus en gierzwaluw) en overige soorten (zoals grote gele kwikstaart en ooievaar).

Tijdens het terreinbezoek in maart zijn in de omgeving van het plangebied drie overvliegende buizerds, vier overvliegende ooievaars en enkele huismussen waargenomen. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Boombroedende soorten

Tijdens het terreinbezoek in maart 2023 zijn in (de directe omgeving van) het plangebied twee eksterne nesten in bomen aangetroffen. Daarnaast zijn enkele kleinere nesten in bomen aangetroffen. De bomen met nesten bevinden zich in de woonwijk en tuinen aangrenzend aan het plangebied (figuur 2.3 en 2.4). De nesten zijn geschikt voor kleinere (roof)vogels met een jaarrond beschermd nest, te weten de boomvalk, ransuil en sperwer. Op basis van de grootte van de nesten en hun locatie is gebruik door de buizerd en havik uit te sluiten. De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (boomvalk, ransuil en sperwer) kan in (de directe omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten.

Het plangebied kan ook onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van overige boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nesten die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals de buizerd en havik. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de boomvalk, ransuil en sperwer in (de directe omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten.

De boomvalk, ransuil en sperwer vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de boomvalk/ransuil/sperwer aanwezig zijn, kunnen deze verstoord worden door het huidige planvoornemen en hun functie verliezen. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de boomvalk, ransuil en sperwer is in overtreding met de Wnb. Om overtreding van de Wnb te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van de soorten te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Dit nader onderzoek bestaat uit minimaal twee gerichte veldbezoeken. Voor de ransuil dienen de bezoeken na zonsondergang plaats te vinden, de bezoeken voor de boomvalk en sperwer dienen overdag plaats te vinden.

Om deze reden dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de boomvalk, ransuil en sperwer. De nesten worden niet direct aangetast door het voornemen, aangezien de bomen niet gekapt worden. Wel kan sprake zijn van indirecte effecten door verstoring. Om deze reden dienen minimaal twee bezoeken gebracht te worden. Deze bezoeken dienen verspreid over de broedperiode van de soort plaats te vinden.

Vervolgstappen

Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van de eksterne nesten door de boomvalk, ransuil en sperwer. Voor geen van deze soorten is een BIJ12 protocol aanwezig. Hierom dient het broedvogelmonitoring protocol van SOVON aangehouden te worden.

Onderzoek naar de boomvalk kan plaatsvinden van 25 april tot 31 augustus. De globale voortplanting bestaat uit balts in april, broeden in mei/juni en uitvliegen van jongen in juli/augustus.

Onderzoek naar de ransuil kan plaatsvinden van 15 februari tot 15 juli. De globale voortplanting bestaat uit: balts in februari/maart, legperiode eind maart tot half april en bedelende jongen in mei/juni.

Onderzoek naar de sperwer kan plaatsvinden van 25 maart tot 10 juli. De globale voortplanting bestaat uit nestbouw en balts in maart/mei, broeden van eind april tot juni en uitvliegende jongen in juni/juli.

Gebouwbewonende soorten

In het plangebied (en de directe omgeving) is bebouwing aanwezig. De daken van Heiligenboom 1 zijn bedekt met riet (woonhuis) of platen (bijgebouwen). Op enkele locaties tussen deze platen zijn openingen aanwezig. Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus (figuur 2.3 en 2.5). Tevens bevinden zich potentiële essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving voor huismus binnen het plangebied, waaronder een dichte haag die kan dienen als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats. Tijdens het terreinbezoek zijn huismussen gehoord in deze haag. Het ontbreekt binnen het plangebied aan open aanliegroutes naar nestplaatsen voor de gierzwaluw, waardoor nestlocaties van de gierzwaluw in het plangebied kunnen worden uitgesloten.

De bebouwing van Heiligenboom 1 en de omliggende boerderijen (in de directe omgeving: Heiligenboom 6 en 8) bieden geschikt broedbiotoop voor de steenuil. Ook kan het plangebied deel uitmaken van essentieel foerageergebied van de steenuil.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus en nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de steenuil in (de directe omgeving van) het plangebied niet worden uitgesloten.

De huismus en steenuil vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de huismus en/of steenuil aanwezig zijn, kunnen deze verloren gaan als gevolg van de mogelijke sloop van de gebouwen. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus en steenuil is in overtreding met de Wnb. Om overtreding van de Wnb te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van beide soorten te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Dit nader onderzoek bestaat voor de huismus uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni (BIJ12, 2022). Voor de steenuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 februari - 30 april, en 1 inventarisatie van nestsporen bij bebouwing. Het onderzoeken van bebouwing kan jaarrond plaatsvinden (BIJ12, 2017f).

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van de huismus en steenuil aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk.

Voor de huismus bestaat dit nader onderzoek uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, waarvan 1 in de periode 1 april tot 15 mei (BIJ12, 2022).

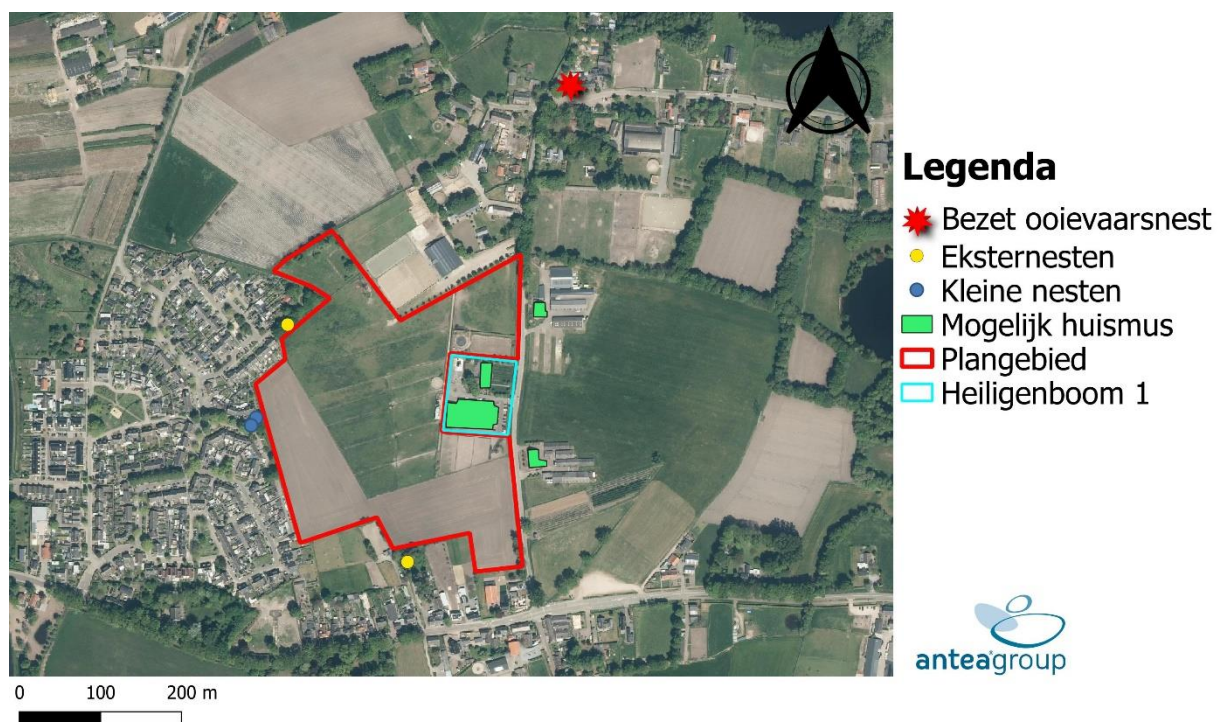
Voor de steenuil bestaat het nader onderzoek uit drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 februari – 30 april en 1 veldbezoek naar nestsporen die jaarrond kan plaatsvinden (BIJ12, 2017f).

Overige soorten

In het plangebied zijn geen nesten voor de ooievaar waargenomen. Wel is er een bezet nest aanwezig op Grand Café 't Stokske op circa 200 meter ten noorden van het plangebied (figuur 2.3 en 2.6). Dit nest wordt niet aangetast door het voornemen, ook is er geen sprake van verstoring van het nest door de afstand tot het plangebied. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van de ooievaar. Door de aanwezigheid van voldoende vergelijkbaar biotoop in de directe omgeving maakt het plangebied geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied van de ooievaar.

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen)) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort kunnen worden uitgesloten.

Nestplaatsen en essentieel leefgebied van overige soorten met een jaarrond beschermd nest in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Overzicht van bevindingen met betrekking tot vogels met een jaarrond beschermd nest in en nabij het plangebied. De steenuil kan zich ook op het terrein van Heiligenboom 1, 6 of 8 bevinden. Van deze terreinen maakt alleen Heiligenboom 1 onderdeel uit van het plangebied.

Figuur 2.3. Impressie van de eksternesten nabij het plangebied.

Figuur 2.5. Impressie van bebouwing nabij plangebied geschikt voor de huismus en enkele openingen onder de dakbedekking bij Heiligenboom 1 die de huismus toegang tot het gebouw kunnen bieden.

Figuur 2.6. Bezette nestplaats van ooievaar op Stokske 7. De kop van de ooievaar is net boven de nestrand zichtbaar.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Blauwe reiger	5	Huiszwaluw	5
Boerenzwaluw	5	IJsvogel	5
Bonte vliegenvanger	5	Kleine bonte specht	5
Boomklever	5	Koolmees	5
Boomkruiper	5	Pimpelmees	5
Bosuil	5	Spreeuw	5
Ekster	5	Torenvalk	5
Gekraagde roodstaart	5	Zwarte kraai	5
Grauwe vliegenvanger	5	Zwarte mees	5
Groene specht	5	Zwarte roodstaart	5
Grote bonte specht	5	Zwarte specht	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (ekster, koolmees, pimpelmees). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. merel, vink, witte kwikstaart). Ook is een broedende houtduif waargenomen (figuur 2.7). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Figuur 2.7. Broedende houtduif nabij het plangebied op 14 maart 2023.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende de broedperiode beschermd is dienen werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en soort specifieke factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Gewone dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De woning van Heiligenboom 1 en het gebouw rond de binnenbak bevatten diverse openingen in de spouwmuur. Ook kan het rieten dak van het woonhuis verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen (figuur 2.8 en 2.9). De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis) kan niet worden uitgesloten. In het plangebied zijn geen bomen met holtes aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten (o.a. rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis,) kan worden uitgesloten.

Ook de woningen aangrenzend aan het plangebied kunnen verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen. Deze gebouwen worden niet direct aangetast, wel dient in de gebruiksfase rekening gehouden te worden met lichtuistraling op de omgeving om de functionaliteit van deze verblijfplaatsen te garanderen.

Figuur 2.8. Spouwmuurgaten en rieten dak van woonhuis Heiligenboom 1 (links) en spouwmuurgaten in gebouw van binnenbak (rechts).

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). De woning van Heiligenboom 1 en het gebouw rond de binnenbak kunnen als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis). Als gevolg van de mogelijke sloop van deze gebouwen, worden deze mogelijke verblijfplaatsen vernield. Dit is in overtreding met de Wnb. Om het gebruik van de woningen als verblijfplaats door vleermuizen al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun verblijfplaats door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied meerdere malen (minimaal vijf keer) verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis) aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober).

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes in het plangebied kan worden uitgesloten. Wel grenst het plangebied mogelijk aan essentiële vliegroutes. De Heiligenboom is te open om als vliegroute te dienen, maar de bomenlanen en rijen woningen aan de noord-, west-, en zuidzijde van het plangebied kunnen als vliegroute dienen (figuur 2.9). Deze structuren worden niet aangetast door het voornemen, maar kunnen wel verstoord worden indien hier licht naar uitgestraald wordt. Lichtuistraling naar de omgeving dient hierom voorkomen te worden. Indien lichtuistraling niet voorkomen kan worden, dienen vliegroutes in de omgeving middels nader onderzoek in beeld gebracht te worden.

Vervolgstappen

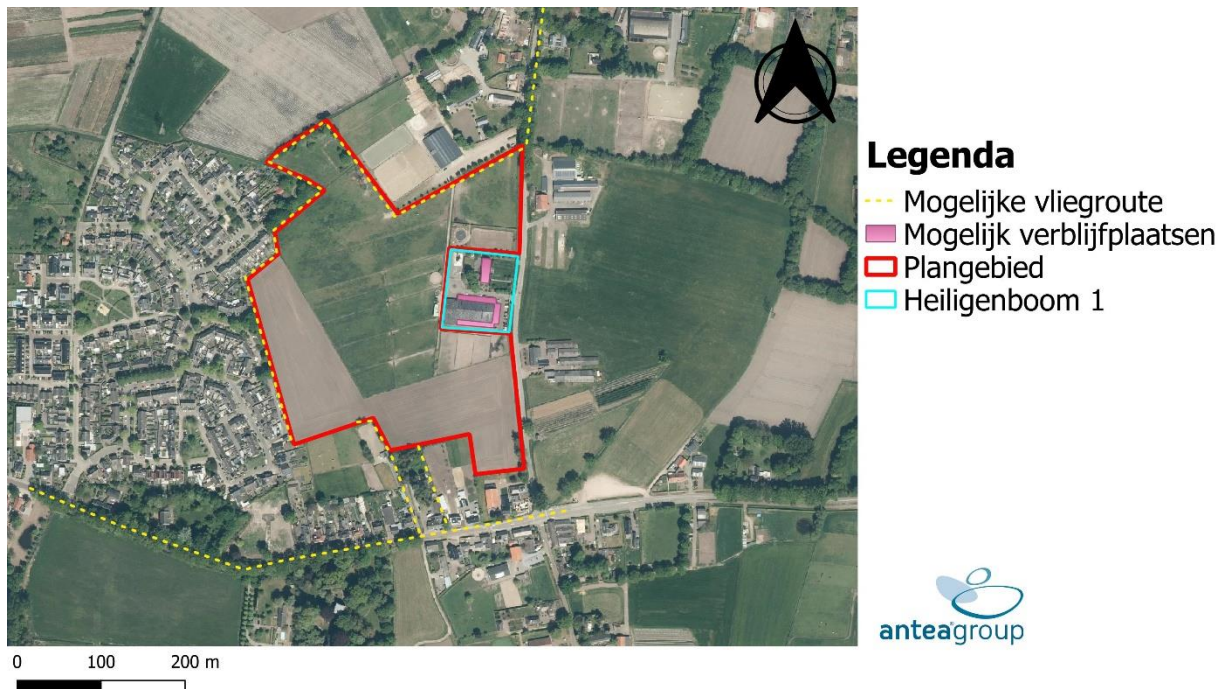
Voorkom lichtuistraling op lijnvormige elementen in de omgeving tijdens realisatie- en gebruiksfase. Indien lichtuistraling niet voorkomen kan worden, dient nader onderzoek de vliegroutes in de omgeving in kaart te brengen. Dit gebeurt middels twee bezoeken in de actieve periode van vleermuizen. Één bezoek vindt plaats in de kraamtijd (15 mei – 15 juli) en de ander in de periode 1 augustus tot 1 oktober.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn.

In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het agrarisch karakter en afwezigheid van opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is vergelijkbaar alternatief foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten.

Ook blijft het plangebied na de realisatie van het voornemen geschikt als foerageergebied. Het plangebied krijgt een groene inrichting waardoor de diversiteit aan voedselbronnen vergelijkbaar blijft.

Figuur 2.9. Mogelijke functies voor vleermuizen in (verblijfplaatsen) en nabij (vliegroutes) plangebied.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10	Wnb (artikel 3.10)
Bever	X		
Boommarter		X	
Bunzing		X	
Eekhoorn		X	
Steenmarter		X	
Wezel		X	
Aardmuis			X
Bosmuis			X
Dwergmuis			X
Dwergspitsmuis			X
Egel			X
Haas			X
Huisspitsmuis			X
Ondergrondse woelmuis			X
Ree			X
Veldmuis			X
Vos			X

Aangezien het plangebied in agrarisch gebied ligt zonder bomen en geschikt stromend water, kan de bever op voorhand worden uitgesloten van het plangebied.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied.

Er zijn geen eekhoornnesten waargenomen in de bomen in (de directe omgeving van) het plangebied. Door het agrarisch karakter van het plangebied is gebruik als foerageergebied ook uitgesloten. De eekhoorn is uitgesloten van het plangebied.

Marterachtigen (boommarter, bunzing, steenmarter, wezel)

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. De boommarter komt in Nederland in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottigsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan.

Het plangebied grenst aan bosgebied en in het plangebied bevinden zich konijnenholten (figuur 2.10 en 2.11). Rustplaatsen van de boommarter zijn daarom niet uit te sluiten van het plangebied. Nestplaatsen (holtes in bomen) zijn niet aanwezig in het plangebied en hierom uitgesloten.

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hollen gebruikt, zoals konijnenholten en hollen van bijvoorbeeld muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt. In de winter zoeken bunzingen vaak warmere plekken op, zoals hooi- en strobalen.

Het plangebied betreft agrarisch landschap met ruige vegetatiestroken en konijnenburchten in het noorden (figuur 2.10 en 2.11). Verblijfplaatsen van de bunzing zijn hierom niet uit te sluiten van het plangebied.

De steenmarter is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen, die hij echter niet allemaal even frequent gebruikt. Dit kunnen bijvoorbeeld boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes zijn. Maar ook spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen.

Het plangebied betreft agrarisch landschap met ruige vegetatiestroken en konijnenburchten in het noorden (figuur 2.10 en 2.11). Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn hierom niet uit te sluiten van het plangebied.

De wezel leeft bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hollen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

Het plangebied betreft agrarisch landschap met ruige vegetatiestroken en konijnenburchten in het noorden (figuur 2.10 en 2.11). Verblijfplaatsen van de wezel zijn hierom niet uit te sluiten van het plangebied.

De boommarter, bunzing, steenmarter en wezel zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden om rust- en verblijfplaatsen aan te tasten. Het is nog onbekend of de konijnenburchten worden aangetast door het voornemen. Indien de konijnenburchten worden aangetast en deze zijn in gebruik door een marterachtige, is deze aantasting/verstoring/vernietiging een overtreding van de Wet natuurbescherming. Ook de ruige vegetatie kan een essentiële functie hebben. Om deze reden is nader onderzoek naar het gebruik van de het plangebied door marterachtigen noodzakelijk.

Het gebruik van het plangebied door marterachtigen wordt in beeld gebracht middels nader onderzoek. Dit nader onderzoek vindt plaats volgens de handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming van de Provincie Noord-Brabant (Bouwens, 2017). Voor de boommarter en steenmarter bestaat geen provinciale handreikingen ter inventarisatie. De methoden omschreven in de handreiking kleine marters zijn ook effectief voor de boommarter en steenmarter. Om deze reden wordt de handreiking kleine marters ook voor de boommarter en steenmarter aangehouden.

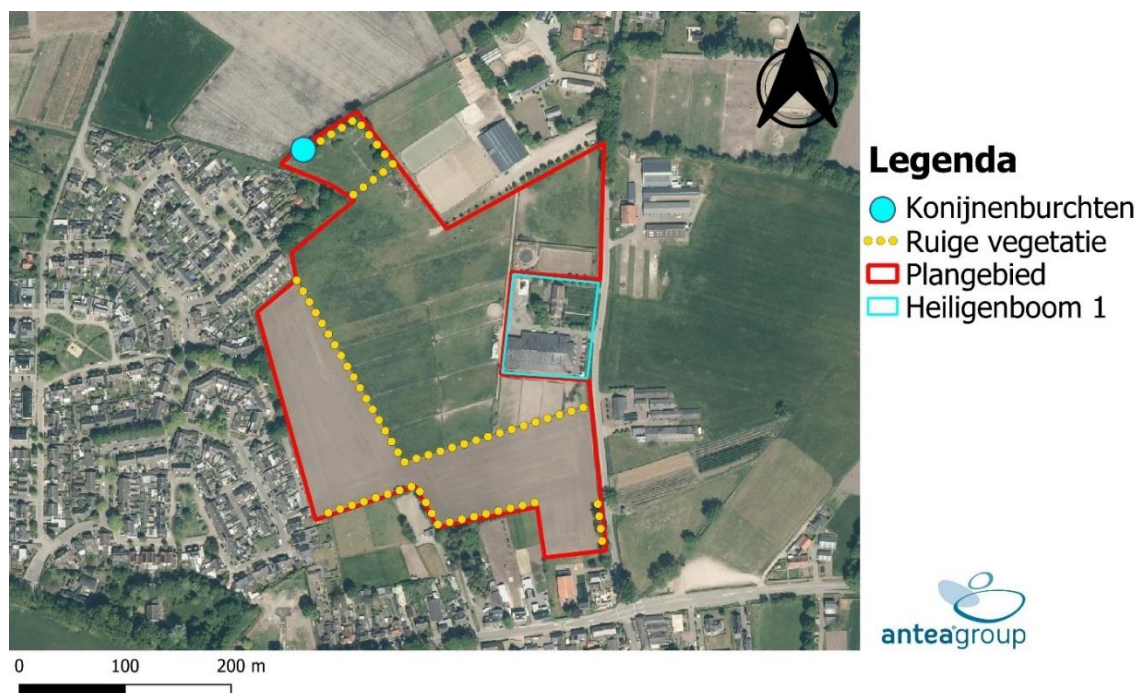
Nader onderzoek

Om te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van bosschages en konijnenburchten in het plangebied voor de boommarter, bunzing, steenmarter en wezel.

Onderzoek naar de marterachtigen wordt bij voorkeur uitgevoerd in de periode maart-september, de actieve periode, gedurende zes weken. Tijdens deze zes weken wordt het gebruik van het plangebied door middel van wildcamera's gemonitord.

Figuur 2.10. Ruige vegetatiestroken in plangebied (links) en konijnenburchten in noorden plangebied (rechts).

Figuur 2.11. Ligging van, voor marterachtigen geschikte, structuren in het plangebied. Bron: QGIS-PDOK, 2023.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als egel, haas, konijn, rosse woelmuis. Zo zijn er konijnenburchten in het noordelijke deel van het plangebied en bieden de agrarische percelen met ruige vegetatie aan de randen biedt geschikt biotoop voor egels, hazen en verscheidene muizen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.8 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10	Wnb (artikel 3.10)
Heikikker	X		
Bastaardkikker			X
Bruine kikker			X
Gewone pad			X

Heikikker

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Ook wordt de soort gemeld uit bos en struweel. De heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing.

De heikikker waarnemingen in NDFF bevinden zich allen in het natuurgebied Oisterwijkse Bossen en Vennen. Door de afstand van de waarnemingen tot het plangebied en het feit dat het plangebied een agrarisch landschap is met watergangen die niet jaarrond waterhoudend zijn, is de heikikker uitgesloten van het plangebied.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bruine kikker en gewone pad. Zo kunnen de agrarische watergangen gebruikt worden voor voortplanting en het plangebied als landbiotoop. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.8 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Beekrombout		X
Bosbeekjuffer		X
Kleine ijsvogelvinder		X

Beekrombout

De beekrombout wordt in uiteenlopende typen stromende wateren aangetroffen. De soort wordt meestal met traag stromende laagland, beken geassocieerd. Belangrijk is de aanwezigheid van zuurstofrijk water en onbegroeide zandige substraten en niet te rijk zijn aan nitraten en fosfaten. Vaak zijn grote delen van de oever rijkbegroeid en is het landschap in de omgeving kleinschalig met bosjes, houtwallen, hooilanden, heidevelden en ruigten. De waterkwaliteit is voor de Beekrombout belangrijker dan de structuur van de oevervegetatie en de diversiteit van de omgeving. De larven overwinteren meestal drie, soms twee of vier keer.

De wateren langs het plangebied vallen droog in de winter en zijn, gezien het agrarisch karakter, rijk aan voedingsstoffen. Om deze redenen zijn voortplantingslocaties van de beekrombout uitgesloten.

Bosbeekjuffer

De bosbeekjuffer komt voor langs beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken. De soort is kritisch ten aanzien van de waterkwaliteit en de morfologie van de beek. Belangrijke factoren zijn de diversiteit van de omgeving van de beek en natuurlijke fysische processen als erosie en sedimentatie. Het omringende landschap is vaak gevarieerd, met bosjes, hooilanden, struwelen, houtwallen en ruigten. In dergelijke 'ouderwetse' landschappen met een weinig intensief landgebruik is de waterkwaliteit vaak goed. De larven overwinteren soms een, maar meestal twee keer.

De wateren langs het plangebied vallen droog in de winter en zijn, gezien het agrarisch karakter, rijk aan voedingsstoffen. Om deze redenen zijn voortplantingslocaties van de bosbeekjuffer uitgesloten.

Kleine ijsvogelvinder

De kleine ijsvogelvinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplanten zijn wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie, gecultiveerde kamperfoelie en sneeuwbes. Vrouwtjes op zoek naar een geschikte plaats om de eitjes af te zetten, fladderen langzaam en vlak boven de grond. Favoriet zijn solitaire waardplanten die in de halfschaduw groeien. Vooral stengels die uitsteken of afhangen van planten die rond boomstammen slingeren worden gebruikt. Het vrouwtje zet de eitjes afzonderlijk af op de bovenzijde aan de top van een blad, meestal op een halve tot anderhalve meter hoogte.

Het plangebied betreft een open agrarisch landschap. Er staan geen waardplanten, waardoor voortplantingslocaties van de kleine ijsvogelvinder in het plangebied uitgesloten zijn.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.7 Zaadplanten, varens en bladmossen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van zaadplanten, varens en bladmossen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7 Overzicht van waargenomen zaadplanten, varens en bladmossen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Geen waarnemingen		

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zaadplanten, varens en bladmossen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop. De bodem bestaat uit hoge zwarte enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand. Door het agrarische karakter is de bodem in het plangebied echter voedselrijk en wordt de bodem omgewoeld om cultuurgewassen te kunnen kweken. Beschermde flora zijn kritisch op hun standplaats en hierom uitgesloten van het plangebied.

2.3.8 Zorgplicht

In het plangebied kunnen algemene zoogdieren en algemene amfibieën aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.8.

Tabel 2.8. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien Stapvoets rijden met werkmaterieel Werken in één richting en richting vluchtmogelijkheden
Amfibieën	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang
Zoogdieren (konijn)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de konijnenburcht.

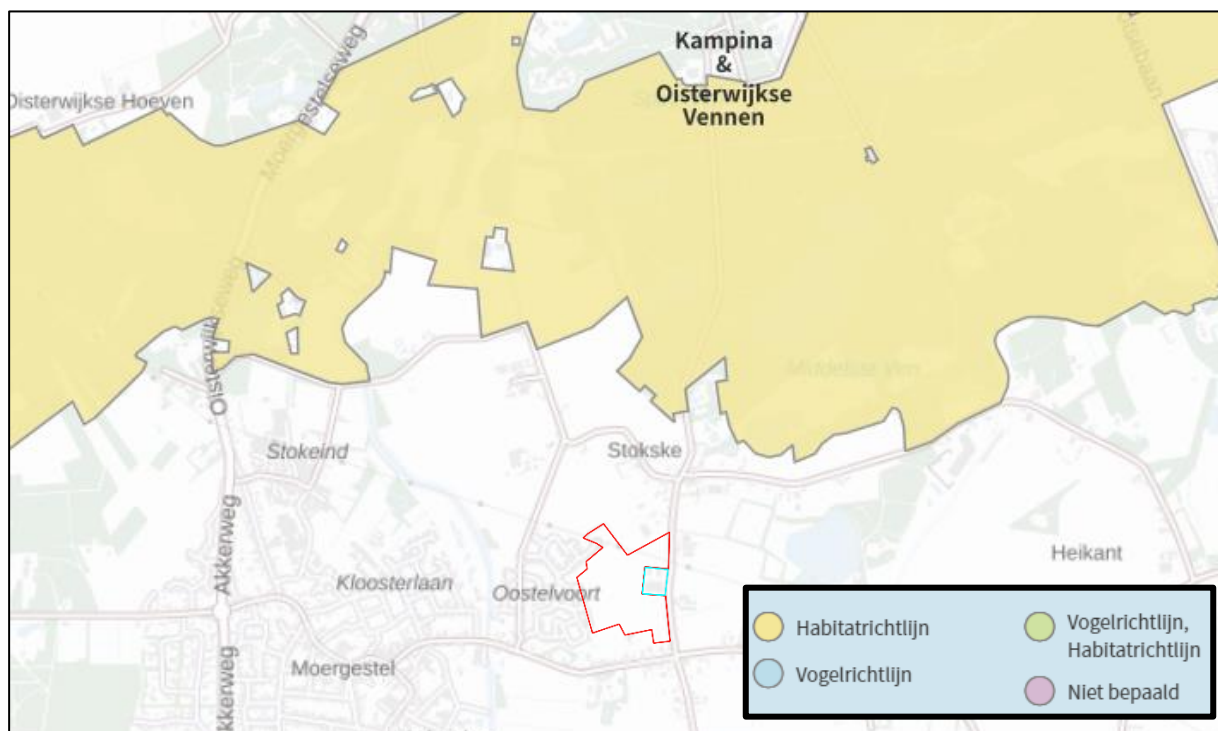
2.3.9 Invasieve soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen invasieve exoten in het plangebied aangetroffen³. Uit NDFF blijkt dat enkel de nijlgans in de directe omgeving van het plangebied is waargenomen. De nijlgans is een invasieve exoot. Dit houdt in dat soort niet van nature voorkomt in Nederland en schadelijk is voor de inheemse natuur. Er zijn geen vervolgstappen voor de nijlgans aan de orde.

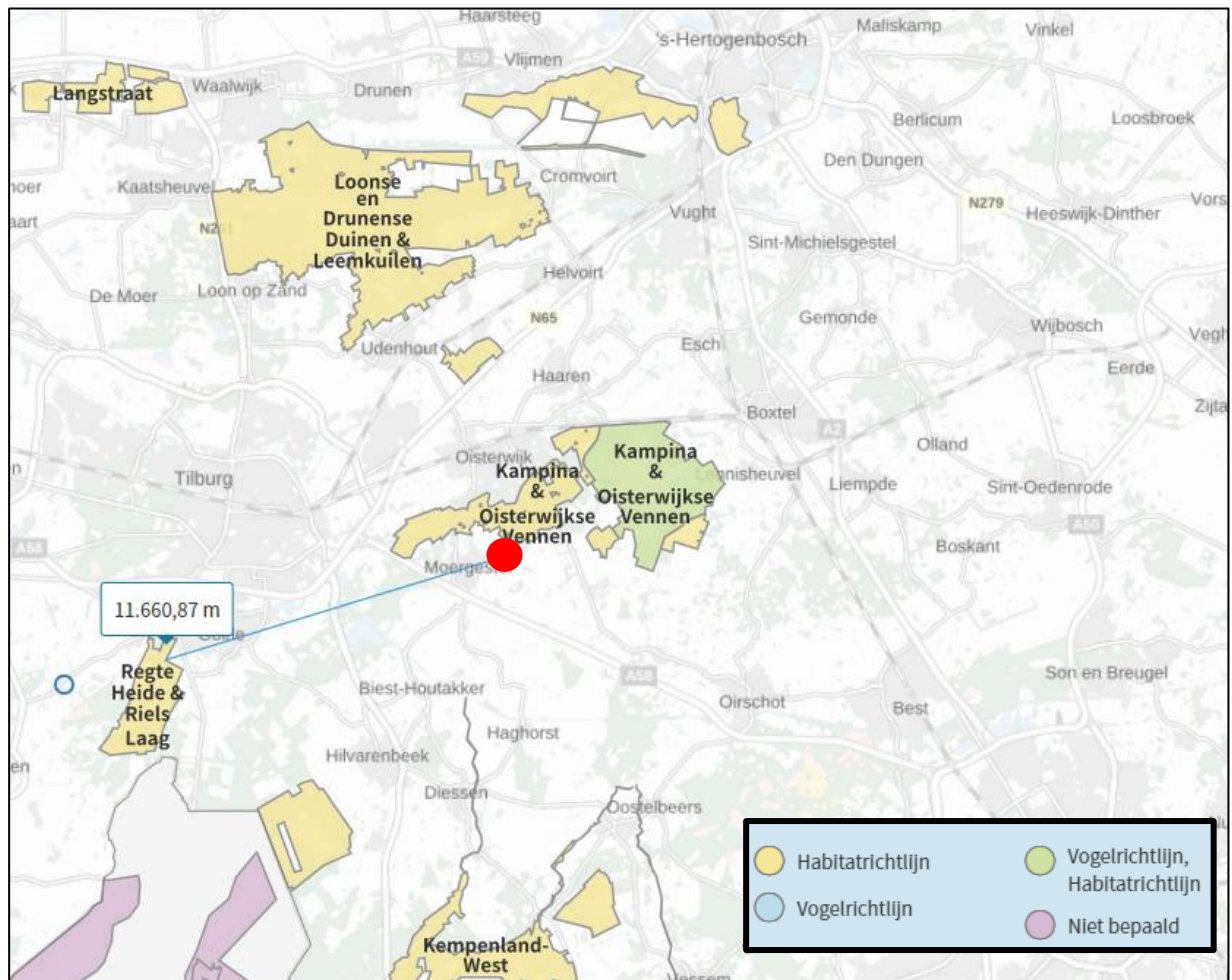
³ De lijst met aangetroffen (invasieve) exoten is niet uitputtend. De aanwezigheid van andere exoten kan niet met zekerheid worden uitgesloten.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Kampina & Oisterwijkse Vennen en ligt op circa 380 meter ten noorden van het plangebied (zie figuur 2.12). Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen nog vier andere Natura 2000-gebieden. Het betreft "Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen", "Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek", "Regte Heide & Riels Laag" en Kempenland West (zie figuur 2.13).

Figuur 2.12. Ligging Natura 2000-gebied "Kampina & Oisterwijkse Vennen" naast het plangebied (rood omkaderd). Bron: AERIUS-calculator, versie 2022.

Figuur 2.13. Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: AERIUS-calculator, versie 2022.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

Gezien de afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Kampina & Oisterwijkse Vennen) in combinatie met het planvoornemen is de kans op significant negatieve effecten niet uit te sluiten. Met name effecten van een toename in recreatiedruk zijn hierbij niet op voorhand uit te sluiten. Het opstellen van een voortoets is de eerste stap om de kans op significant negatieve effecten te beoordelen.

Vervolgstappen

Om de kans op significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen te kunnen beoordelen, dient een voortoets te worden opgesteld. Hierbij dient met name gekeken te worden naar de effecten van recreatie.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De overige Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en de gebruikersfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voorstoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 Natuurnetwerk Brabant (NNB)

In het plangebied is geen NNB-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNB-gebied bevindt zich op circa 12 meter ten oosten van het plangebied. Zie ook figuur 2.14. In de provincie Noord-Brabant is sprake van toetsing van mogelijke effecten op NNB als gevolg van externe werking. De omgevingsverordening stelt:

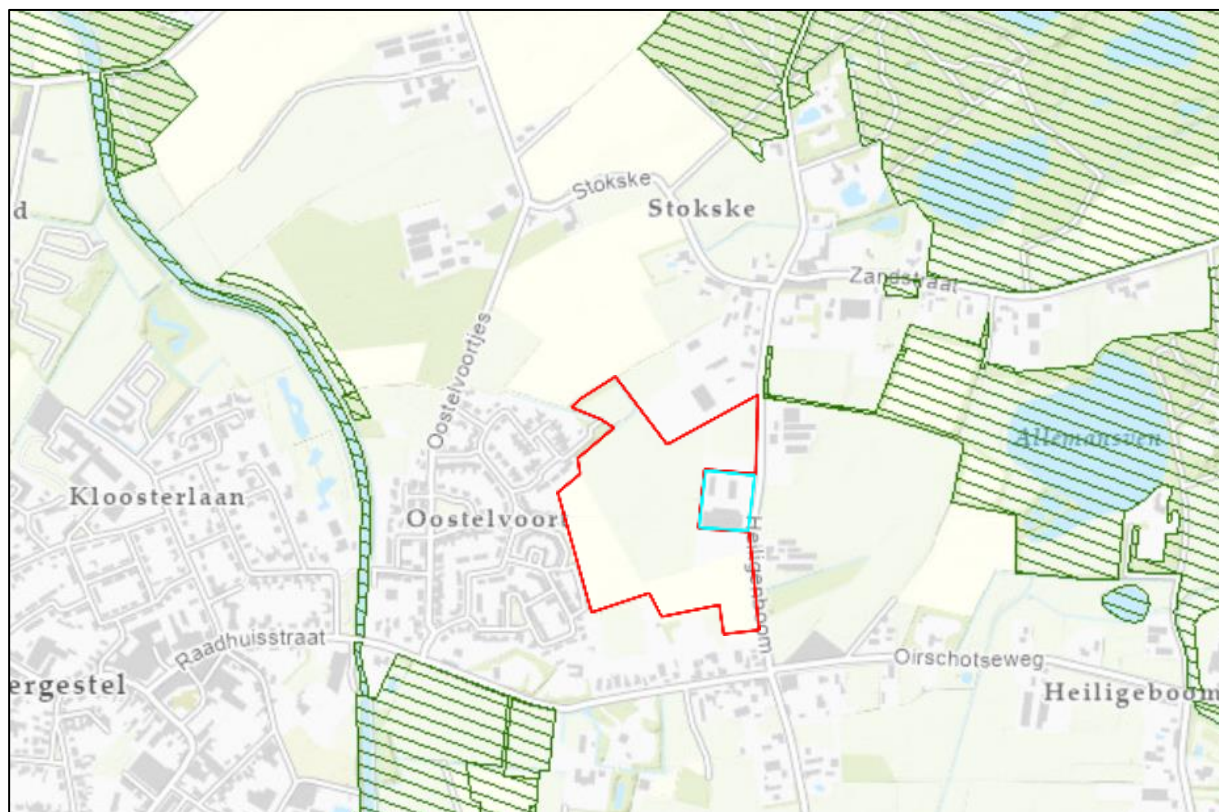
“Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het Natuur Netwerk Brabant (NNB) kan dit aantasting geven van de ecologische waarden binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding. Deze opsomming is niet uitputtend bedoeld, ook schaduwwerking, windturbulentie of het oprichten van een afscheiding langs een natuurgebied waardoor migratie niet langer mogelijk is, kan negatieve effecten hebben op de aanwezige waarden van het NNB.” (artikel 3.16, Omgevingsverordening Noord-Brabant)

Het plangebied ligt op 12 meter van het NNB landschapstype L01.02 – Houtwal en houtsingel. De dichtstbijzijnde natuurtypes zijn “N00.01 – Nog om te vormen landbouwgrond naar natuur” op 165 meter ten zuiden en 200 meter ten oosten van het plangebied (figuur 2.15).

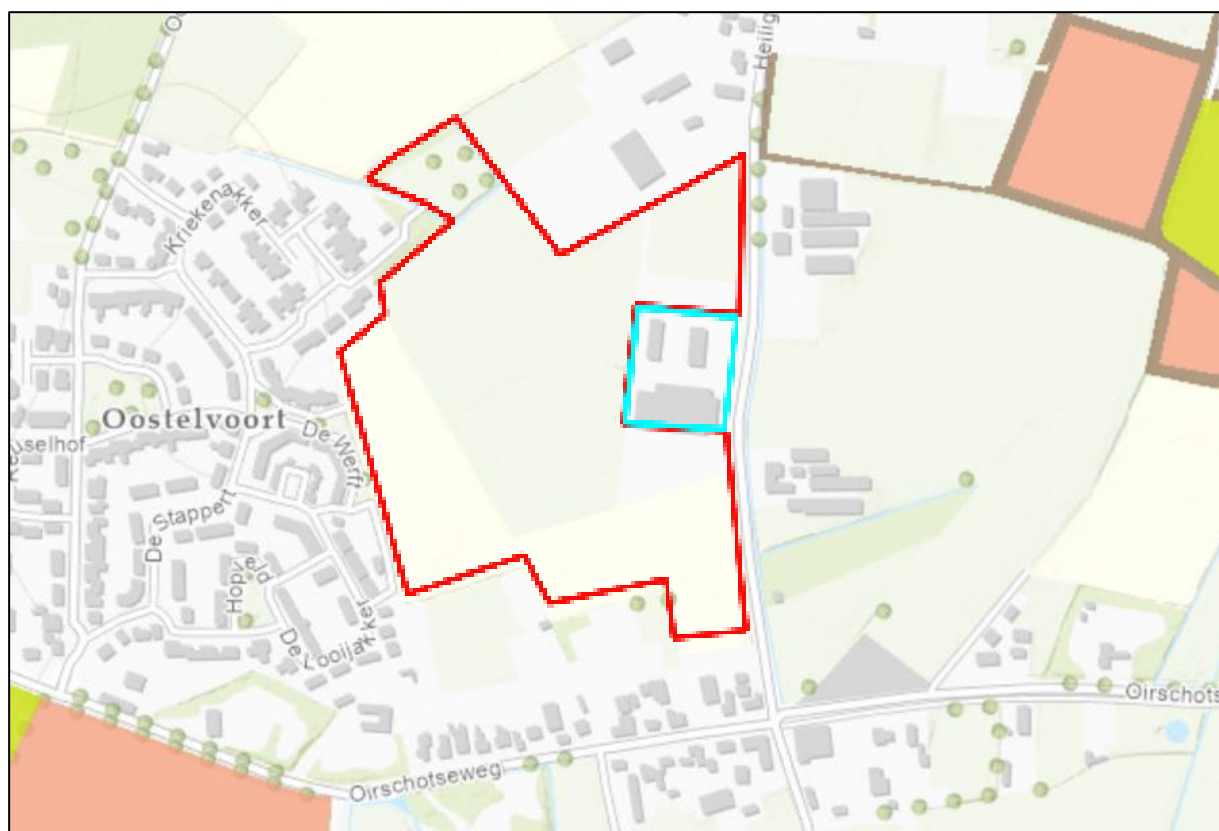
Effecten van het planvoornemen op N00.01 zijn uitgesloten aangezien deze gebieden nog geen natuurtipe betreffen en hierom nog geen wezenlijke kenmerken en waarden hebben.

Landschapstype L01.02 betreft Houtwal en Houtsingel. Er zijn geen soorten aangewezen voor dit landschapstypen. De criteria voor het landschapstype bestaan uit beheersmaatregelen, welke niet worden veranderd door het voornemen. Effecten van het planvoornemen op het landschapstype zijn hierom uitgesloten.

Er zijn geen vervolgstappen aan de orde wat betreft NNB.

Figuur 2.14. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNB (groen gearceerd). Bron: Kaartbank Provincie Noord-Brabant.

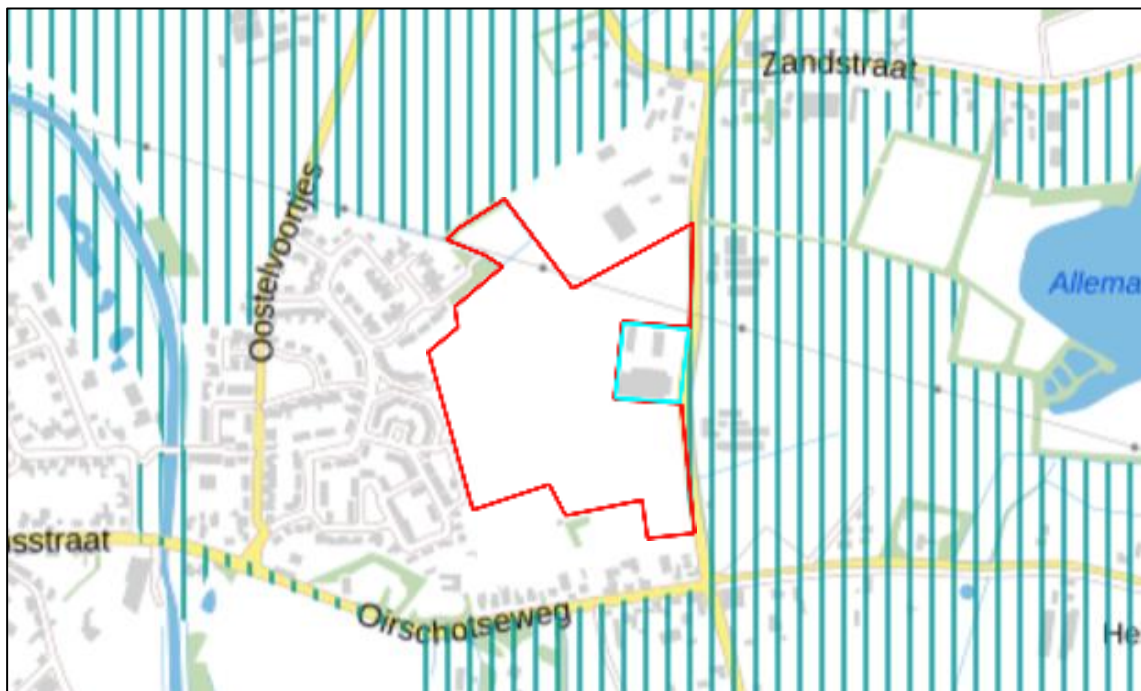

Figuur 2.15. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van L01.02 – Houtwal en houtsingel (bruin gearceerd) en N00.01 – Landbouwgrond nog om te vormen naar natuur (roze gearceerd). Bron: Kaartbank Provincie Noord-Brabant.

2.6 Overig provinciaal beleid

Groenblauwe mantel

Het plangebied ligt niet in de groenblauwe mantel. Het plangebied grenst in het noordwesten en oosten wel aan de groenblauwe mantel. Zie ook figuur 2.16. Aangezien het plangebied niet in de groenblauwe mantel ligt en geen sprake is van externe effecten, zijn er geen vervolgstappen aan de orde.

Figuur 2.16. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de groenblauwe mantel (gestreept gearceerd).
Bron: Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten

Het plangebied ligt niet in een rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten. Het dichtstbijzijnde rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten bevindt zich op circa 27 kilometer ten noorden van het plangebied (nabij Oss). Effecten op rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten door het planvoornemen zijn uitgesloten.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

Als gevolg van het planvoornemen worden er geen bomen gekapt. Daarnaast zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geen beschermde houtopstanden aanwezig. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels, marterachtigen en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (boomvalk, ransuil, sperwer)	Ja, mogelijk nestplaatsen aan rand plangebied en mogelijk essentieel foerageergebied in plangebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus)	Ja, nestgelegenheid in de mogelijk te slopen woningen (Heiligenboom 1) en mogelijk essentieel foerageergebied op Heiligenboom 1	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels met een jaarrond beschermd nest (steenuil)	Ja, nestgelegenheid in de mogelijk te slopen bebouwing (Heiligenboom 1) en omgeving. Plangebied mogelijk onderdeel essentieel foerageergebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Bebouwing Heiligenboom 1 geschikt als verblijfplaatsen	Nee, mits bebouwing niet wordt aangetast	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Mogelijk vliegroute langs Heiligenboom en de groenstructuren aan zuid-, west en noordzijde van plangebied	Nee, mits groenstructuren niet worden aangetast	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (marterachtigen –	Ja, mogelijk verblijfplaatsen voor	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk

boomarter, bunzing, hermelijn, steenarter en wezel)	de boomarter, bunzing, hermelijn, steenarter en wezel in konijnenburchten in noorden plangebied. Mogelijk verblijfplaatsen van bunzing en steenarter bij Heiligenboom 1.			
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.4			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar de boomvalk, ransuil, sperwer, huismus, steenuil, boomarter, bunzing, hermelijn, steenarter en wezel. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Boomvalk	Minimaal twee inventarisatiemomenten tussen 25 april en 31 augustus.
Ransuil	Minimaal twee inventarisatiemomenten tussen 15 februari en 15 juli.
Sperwer	Minimaal twee inventarisatiemomenten tussen 25 maart en 10 juli.
Huisemus	Twee inventarisatiemomenten tussen 1 april en 15 mei, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Ook is mogelijk om drie inventarisatiemoment uit te voeren in de periode 10 maart tot en met 20 juni, waarvan 1 in de periode 1 april tot 15 mei.
Steenuil	Drie gerichte avondbezoeken voor balts in de periode 1 februari – 30 april en 1 bezoek overdag naar nestsporen die jaarrond kan plaatsvinden.
Marterachtigen	Onderzoek naar de marterachtigen wordt bij voorkeur uitgevoerd <u>in de periode maart-september</u> , de actieve periode, <u>gedurende zes weken</u> . Tijdens deze zes weken wordt het gebruik van het plangebied door middel van wildcamera's gemonitord.

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen
Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op lijnvormige groenelementen in de omgeving en de bebouwing aan Heiligenboom 1

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien Stapvoets rijden met werkmaterieel Werken in één richting en richting vluchtmogelijkheden
Amfibieën	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang
Zoogdieren (konijn)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de konijnenburcht.

3.1.2 Invasieve soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen invasieve exoten in het plangebied aangetroffen⁴. Uit NDFF blijkt dat enkel de nijlgans in de directe omgeving van het plangebied is waargenomen. De nijlgans is een invasieve exoot. Dit houdt in dat soort niet van nature voorkomt in Nederland en schadelijk is voor de inheemse natuur. Er zijn geen vervolgstappen voor de nijlgans aan de orde.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, Kampina & Oisterwijkse Vennen (op circa 380 meter afstand)
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie. Ook overige effecten (met name recreatie) zijn niet uit te sluiten.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een voortoets te worden opgesteld <u>en</u> er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend

⁴ De lijst met aangetroffen (invasieve) exoten is niet uitputtend. De aanwezigheid van andere exoten kan niet met zekerheid worden uitgesloten.

3.2.2 Natuurnetwerk Brabant (NNB)

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 12 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Ja
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee, er worden geen kenmerkende waarden aangetast.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee.
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee.

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Groenblauwe mantel

Het plangebied grenst aan de groenblauwe mantel. Er is geen sprake van externe werking. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

Rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten

Het plangebied ligt niet in een rust- en foerageergebied voor ganzen en smienten. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden Wnb

Als gevolg van het planvoornemen worden er geen bomen gekapt. Daarnaast zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geen beschermde houtopstanden aanwezig. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen.

Literatuurlijst

Antea Group, 2022. Oostelvoortjes II. *Verkenning flora en fauna; risico's en kansen*. Projectnummer 0479561. 9 september 2022.

Bergers, P. & La Haye, M. 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. *De Levende Natuur* 101(2):52-58.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument buizerd (*Buteo buteo*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017d. Kennisdocument heikikker (*Rana arvalis*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017e. Kennisdocument kerkuil (*Tyto alba*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017f. Kennisdocument steenuil (*Athene Noctua*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2022. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.0, juni 2022.

Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

SVP, 2021. Oostervoortjes II. *Ruimtelijke verkenning*. Moergestel. Mei 2021. In opdracht van bpd.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2022.1

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de

provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de

belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden.

Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd⁵. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022.1) (Natura 2000-gebieden) en de

⁵ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2 mei 2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
T. +31 6 20704204
E. alyssa.vanderlinden@Anteagroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl